
Detaljplan för
Del av Bastekärr 1:18 m fl
– Vättilands verksamhetsområde
Strömstads kommun

SÄRSKILD SAMMANSTÄLLNING

ALLMÄNT

Om en detaljplan antas medföra betydande miljöpåverkan ska enligt 6 kapitlet 16§ miljöbalken den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som upprättats för planen samt de synpunkter som framkommit vid samråden beaktas innan planen antas eller läggs till grund för reglering.

När planen antagits ska kommunen i en särskild sammanställning redovisa följande:

- hur miljöaspekterna har integrerats i planen,
- hur MKB och synpunkter från samråd har beaktats,
- skälen till att planen har antagits i stället för de alternativ som varit föremål för överväganden,
- de åtgärder som avses att vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen medför,

Sammanställningen och planen ska göras tillgängliga för dem med vilka samråd skett.

En detaljplan som medger ianspråktagande av nya ytor för handel och verksamheter medför i stort sett alltid konsekvenser för miljön, vilket också är fallet för denna detaljplan. En särskild sammanställning är inte en redogörelse för planens konsekvenser utan en redogörelse för hur miljöaspekter har integrerats i planen, de avvägningar som gjorts och den hänsyn som har tagits.

BEAKTANDE AV SYNPUNKTER FRÅN SAMRÅD OCH MILJÖASPEKTERS INTEGRATION I PLANEN

• Planprogram

Samråd med myndigheter, närliggande kommuner i Sverige och Norge, kommunala förvaltningar och nämnder i Strömstad, ledningsägare, fastighetsägare, föreningar och allmänhet har genomförts under hela planprocessen. Ett flertal synpunkter har inkommit och revideringar av handlingar och införskaffande av ytterligare underlag har skett där så ansetts behövligt. Följande är en redogörelse för de synpunkter som framkom under programsamrådet.

Ett program till detaljplan sändes till Länsstyrelsen, centrala organ, närliggande kommuner, kommunala instanser, sakägare m fl för samråd mellan 2007-01-30 och 2007-02-22. Handlingarna fanns även tillgängliga på kommunens hemsida samt i stadshusets information. Innan ärendet skickades ut på samråd genomfördes en behovsbedömning som resulterade i rekommendationen att planen kunde antas innebära betydande miljöpåverkan och därmed skulle genomgå en miljöbedömning med MKB.

Synpunkter från programsamråd har sammanställts av kommunen i en samrådsredogörelse daterad 2008-02-27. Ett antal synpunkter vad gällde miljöaspekter och innehåll i den kommande MKB:n framfördes. Länsstyrelsen ansåg att en riskanalys med avseende på farligt godstransporter, en biotopskyddsinventering och en arkeologisk utredning skulle genomföras. Det ansågs viktigt att i MKB-arbetet behandla följande:

- Risker med transporter av farligt gods.
- Buller från väg- och järnväg gentemot planområdet samt planerad utbyggnad gentemot boende.
- Konsekvenser för Natura-2000 området Strömsvattnet.
- Påverkan på eventuellt biotopskyddade objekt.
- Eventuella intrång i strandskyddade områden längs Vättilandsån.
- Påverkan på fornlämningsbeståndet.

Synpunkter från övriga instanser låg i linje med ovan angivna eller berörde inte miljöfrågor.

• Detaljplan

Inom ramen för arbetet med detaljplanen genomfördes ett antal studier för att klarlägga områdets förutsättningar. Relativt tidigt stod det klart att de norra delarna av programområdet skulle undantas från detaljplaneläggning. Framst berodde detta på markägarnas motstånd mot en sådan planläggning.

De studier som genomfördes var bland annat en riskanalys med avseende på farligt gods, en naturinventering, en biotopskyddsinventering, en arkeologisk utredning och en bullerutredning. I arbetet med att ta fram detaljplanen beaktades synpunkterna från programsamrådet, samt den tillkommande kunskapen från inventeringar och utredningar. Resultatet av inventeringarna och utredningarna inarbetades efterhand som de framkom i detaljplaneförslaget och MKB. Förändringar i förhållande till programförslaget gjordes där kommunen ansåg det skäligt. Följande är en redogörelse för hur synpunkter från programsamrådet bemötts och hur miljöaspekter integrerats i detaljplanen.

Den första och största förändringen utifrån programmet var som sades ovan att undanta de norra områdena från detaljplanen utifrån markägarnas önskemål. Därefter undantogs de östra delarna närmast Vättilandsån från detaljplanen. Detta gjordes dels då översvämningensproblematiken var svår i dessa delar och dels då en exploatering hade inneburit ingrepp i strandskyddade områden och i den fasta fornlämningen Skee 1090.

Naturinventeringen pekade ut ett antal områden med så kallade "höga naturvärden" och "naturvärden". Ett visst intrång i dessa områden var oundvikligt men ett flertal större justeringar av arbetsförslaget var dock möjliga att genomföra. Det första var att rita om planen så att det enda område som hade "högre naturvärden" lades utanför detaljplanen. Den arkeologiska utredningen hade dessutom upptäckt en tidigare okänd boplats i detta område, vilket stärkte bedömningen att undanta området från exploatering. Vidare gjordes justeringar för ett par områden med "naturvärden" på olika platser inom planen och i söder justerades plangränsen så att större hänsyn togs till den bäck som avgränsar planen i denna del.

Flertalet av de biotopskyddade objekten (dessa utgjordes främst av diken i jordbruksmark) låg inom de delar som ansågs lämpligast av hänsyn till topografi och läge att exploatera. Istället för att undanta dessa från exploatering lades stor vikt vid att i dagvattenutredningen föreslå lösningar som innebär att flertalet av de biotopskyddade diken ersattes med nya öppna diken och dammar. Detta system har också som syfte att markant reducera närsalt- och föroreningsbelastningen från området ut till Vättilandsån och i förlängningen Natura 2000-området Strömsvattnet.

Vad gäller hälsa och säkerhet så justerades avstånd till ny väg E6 och nyttjandet i de delar av planen som låg närmast vägen utefter de avstånd som rekommenderades i riskanalysen. Detsamma gällde de avstånd som angavs i bullerutredningen.

Av landskapsbildsskäl justerades plangränsen i sydöst så att den kulle som ny väg E6:s bro skulle fästa till hölls intakt. Hela gränsen mellan ny väg E6 och planområdet detaljstuderades också ur ett landskapsperspektiv för att säkerställa att satta marknivåer mm fungerade. Redan i programmet hade en större höjd i mitten av området undantagits från exploatering då den utgjorde en naturlig avskärning och inramning av området. I och med hänsynen till markägarnas synpunkter om jaktområdena utökades omfattningen av denna kulle, vilket även var positivt ur landskapsbildssynpunkt.

Ett detaljplaneförslag med tillhörande MKB var ute på samråd mellan 2008-07-14 och 2008-09-22. Handlingarna sändes i stort till samma instanser och intressenter som i programskedet. Ett samrådsmöte hölls i Strömstads kommuns stadshus 2008-09-10. Samrådet har sammanfattats i en samrådsredogörelse daterad 2008-11-27.

Länsstyrelsen ansåg att kulturmiljöfrågorna behövde klargöras i MKB och att ett antal fornlämningar skulle förundersökas. Vidare ansåg de att den fasta fornlämningen Skee 1597:2 borde undantas från exploatering tillsammans med den åkerholme som omgav den. Vidare uppmanades kommunen att söka dispens för de ingrepp som skulle komma att krävas i biotopskyddade områden och att planhandlingarna skulle visa var kompensationsdiken skulle anläggas. De ville även ha en tydligare redogörelse över konsekvenserna för Vättilandsån och Strömsvattnet samt att planbestämmelsen om dammar ändrades från "får anläggas" till "ska

anläggas”. Länsstyrelsen ansåg att planen borde reglera byggnadernas utformning gentemot ny väg E6 samt att planen behövde ses över vad gällde översvännings- och rasrisk.

Bohusläns museum ansåg att den nyupptäckta boplatsen Skee 1766 borde lämnas helt utanför planområdet, alternativt helt innanför plangränsen. Markägare inom planområdet önskade ändringar av detaljplanens utbredning så att delar som de nyttjar för jakt utgår samt skulle kunna minska bullerstörningar vid deras bostadshus. Synpunkter från övriga hörda låg i linje med ovan angivna, eller berörde inte miljöfrågor.

Utifrån ovanstående synpunkter reviderades samrådsförslaget. Den del som av markägarna önskades undantas av hänsyn till jakt och buller lades utanför planområdet i sin helhet. En förundersökning av relevanta fasta fornlämningar genomfördes. Att undanta fornlämningen Skee 1597:2 från exploatering ansågs innebära ett för stort ingrepp i verksamhetsmöjligheterna. Dock flyttades plangränsen så att graven Skee 1088:1 och boplatsen Skee 1766 lades utanför planen i sin helhet.

De åsikter som yttrats angående byggnadernas utformning gentemot ny väg E6 stämde av mot riskanalysen och utifrån risknivån ansågs det inte motiverat att införa några restriktioner avseende detta. För att säkerställa att närboendes ljudmiljö inte kommer att överskrida gällande riktlinjer infördes en bestämmelse som begränsar buller från verksamheterna gentemot permanenta bostadshus i planen.

Inom ramen för dagvattenutredningen genomfördes mer avancerade beräkningar med avseende på föroreningar och närsalter i dagvattnet. Utifrån föreslagna dagvattenåtgärder, vari vilka dammarna säkerställdes genom planbestämmelse, och diken mm redovisades i dagvattenutredningen, drogs slutsatsen att planen kan genomföras utan att orsaka negativa konsekvenser för Vättilandsån och Stömsvattnet.

Efter revidering av samrådshandlingarna ställdes planförslaget ut mellan 2009-09-01 och 2009-09-30. En ansökan om dispens från det generella biotopskyddet sändes till Länsstyrelsen 2009-09-07. Länsstyrelsen ansåg i stort att planen hade beaktat tidigare anförda synpunkter. Dock behövde planen bearbetas för att kunna godtas utifrån kulturminneslagets krav. Det gällde avståndet från byggrätterna till de fasta fornlämningarna Skee 1088 och Skee 1766 som länsstyrelsen ansåg kunde vara för kort. Övriga instanser hade nu inget att invända mot planförslaget alternativt hade de åsikter som inte har med miljöfrågor att göra.

Ett fältbesök genomfördes med representanter från länsstyrelsens kulturmiljöenhet och Strömstad kommun 2009-10-28. De aktuella fornlämningarna besöktes på plats och av diskussionen beslutades att utöka skyddsavståndet med ett par meter till fornlämningen Skee 1088. Planen reviderades genom att berörd kvartersmark minskades med ca 15 meter, dessutom har egenskapsgränsen för dammen i den sydöstra delen av planområdet justerats något för att säkerställa skyddsavstånd till väg E6. I övrigt genomfördes ett par mindre kompletteringar och justeringar av utställningsförslaget inför antagandet. Ingen av dessa berörde miljöaspekter. Inkomna synpunkter och föreslagna revideringar finns sammanfattade i ett utställningsutlåtande daterat 2009-11-02.

SKÄL FÖR ANTAGET ALTERNATIV

Under arbete med MKB studerades tre olika utbyggnadsalternativ för att utröna om aktuellt planförslag är den markanvändning som leder till bäst miljönytta. De alternativen var som följer:

- En detaljplan där miljöstörande verksamheter men ingen handel tillåts.
- En detaljplan där handel men inga miljöstörande verksamheter tillåts.
- Aktuellt planförslag, dvs en detaljplan där både handel och miljöstörande verksamheter tillåts.

Inom befintliga industriområden vid Myren och Prästängen bedrivs tillståndspliktiga verksamheter med omgivningspåverkan såsom buller, utsläpp till luft och avstånd till bostäder som ska upprätthållas för att garantera säkerheten för boende. Idag finns bostäder inom den skyddszon som omger Myrens industriområde. Kommunens vilja är att Myrens industriområde på sikt ska omvandlas. Detta förutsätter att miljöstörande verksamheter kan omlokaliseras för att ge plats åt bostäder och andra typer av verksamheter. En sådan omlokalisering genererar ett behov av ny mark för miljöstörande verksamheter inom kommunen.

Aktuellt planområde lämpar sig väl för miljöstörande verksamheter i behov av direkt kontakt med väg E6. Detta då omgivningarna ger förutsättningar för en naturlig inramning och avskärmning av området mot planerad och befintlig väg E6 samt Skee samhälle. Skulle endast miljöstörande verksamheter tillåtas inom nu aktuell detaljplan skulle framtida handelsverksamheter få söka sig till annan plats. För icke ytkrävande handel finns ett detaljplanelagt område öster om befintlig E6 i anslutning till Skee samhälle ”Detaljplan för Grålös 4:56 m fl”. Att hänvisa icke ytkrävande handel till detta område är att föredra ur ett flertal aspekter. Dels är avståndet till Skee samhälle mindre, dels behöver befintlig och planerad väg E6 ej korsas för att nå detta område från Skee. Detta minskar resvägen för boende i Skee och uppmuntrar till miljövänligare resval för vardagshandel.

För ytkrävande handel i behov av närheten till väg E6 finns i dagsläget inget alternativ. Sådan handel skulle kunna förläggas norr om nu aktuell detaljplan. Dessa delar pekades i programhandlingen ut som lämpliga för denna sorts verksamhet då exponeringen mot befintlig och planerad väg E6 är god. Marken norr om aktuell detaljplan ägs dock inte av Strömstad kommun och kommunen har i dagsläget inga fastlagda planer på att ta fram en detaljplan för detta område. Konsekvensen av att inte tillåta ytkrävande handel inom nu aktuell detaljplan skulle således bli att sådana etableringar inte skulle möjliggöras alls, alternativt inte förrän om ett flertal år.

Tillåts endast handel inom planområdet skulle en omlokalisering av miljöstörande verksamheter samt nyetablering av sådana verksamheter skjutas på framtiden. I dagsläget har kommunen inte pekat ut några andra lämpliga områden för miljöstörande verksamheter med närhet till väg E6. Marken norr om nu aktuell detaljplan är som beskrivits ovan öppen med exponering ut mot planerad och befintlig väg E6. Därmed lämpar den sig inte lika väl som nu aktuellt område för miljöstörande verksamheter. Det är dock möjligt att placera miljöstörande verksamheter även inom området norr om nu aktuell plan.

Förutsatt att all yta inom programområdet i ett längre perspektiv skulle bli aktuell för exploatering är det bästa alternativet att endast tillåta miljöstörande verksamheter i nu aktuell detaljplan och styra ytkrävande handel till den norra delen av programområdet. Om

exploateringsgraden skulle bli mindre är det dock ett bättre alternativ att tillåta miljöstörande verksamheter och ytkrävande handel inom aktuell detaljplan då detta skulle innebära att de norra delarna av programområdet skulle kunna undantas från exploatering. Icke ytkrävande handel bör i alla alternativ hänvisas till det planlagda området öster om befintlig väg E6.

Aktuellt planförslag, dvs en detaljplan där både handel och miljöstörande verksamheter tillåts, har fördelen att kommunen på kort sikt kan erbjuda detaljplanelagd mark för båda dessa intressegrupper. Nackdelen ligger i att det inom kommunen finns ont om andra områden som lika väl lämpar sig för miljöstörande verksamheter.

Olika utformningsalternativ av planområdet har studerats utifrån platsens förutsättningar. Dessa avvägningar och förändringar redogörs för under rubriken ”Beaktande av synpunkter från samråd och miljöaspekters integration i planen”. Det alternativ som nu har lagts fram för antagande är alltså det alternativ som bäst ansetts tillfredsställa syftet med planen samtidigt som rimlig hänsyn tagits till områdets värden.

UPPFÖLJNING OCH ÖVERVAKNING

Planens betydande miljöpåverkan hänger i mångt och mycket samman med den handels- och verksamhetsetablering som planen möjliggör. Det som kan styras i detaljplanen är de geografiska placeringarna av ytorna och därmed påverkan på natur- och kulturmiljö samt var gränsen för skyddszoner ska ligga. För att underlätta bedömning av miljöpåverkan vid bygg- och marklov har bestämmelser om bullernivåer och dagvattenhantering lagts in i planen. För eventuella tillståndspliktiga verksamhetsetableringar kommer uppföljning och övervakning att regleras i de tillstånd som krävs.

Ett kontrollprogram för dagvattendammarna kommer enligt genomförandebeskrivningen att upprättas för att säkerställa dess funktion. Kontroll av vattenkvaliteten i Vättilandsån kommer att utföras av Vägverket i samband med Vägverkets omgrävning av ån.

Miljö- och byggförvaltningen
Plan- och kartavdelningen
2009-11-02

Anna Wallblom
Miljöplanerare